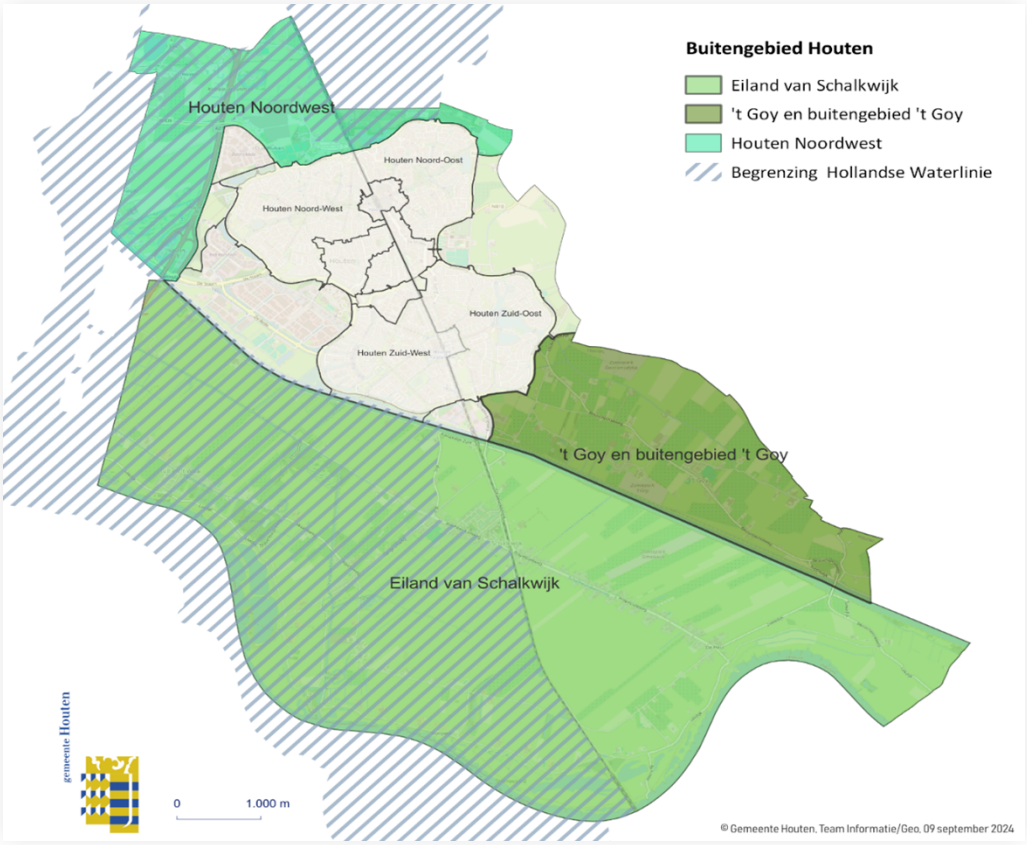
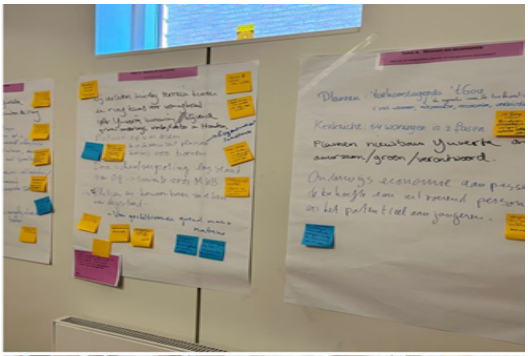
Verslag participatie
Agenda toekomst buitengebied Houten











1. Agenda toekomst buitengebied Houten

In het buitengebied van Houten spelen veel ontwikkelingen. Zo zijn er uitdagingen op het gebied van landbouw- en fruitteelt, duurzame energie, energietransitie, mobiliteit, erfgoed, nieuwe woningen, recreatie en natuur. Kortom het gaat over veel onderwerpen. Dit maakt dat we keuzes moeten maken. Om iedereen die in het buitengebied woont, werkt en recreëert perspectief te geven, stellen we een agenda toekomst buitengebied op. Deze agenda levert bouwstenen op voor de Omgevingsvisie en de gebiedsagenda Utrechts Programma Landelijk Gebied. College B&W wil aan de gemeenteraad voorstellen om de agenda toekomst buitengebied vast te stellen.

Om tot een agenda te komen die beschrijft wat gebruikers van het buitengebied belangrijk vinden, is het belangrijk om te weten wat er leeft in het buitengebied. Wat vinden zij belangrijk? Wat zijn hun vragen, zorgen of ideeën? En welke kansen zien zij? Om hier achter te komen gingen we met inwoners, ondernemers en andere belanghebbenden in het buitengebied in gesprek.

Om zoveel mogelijk gebruikers te bereiken, gingen we online en offline in de vorm van fysieke bijeenkomsten in gesprek.

2. Verkennende participatie

In gemeente Houten werken we voor participatietrajecten met de 'Leidraad Omgevingsinitiatieven en participatie'. Daarin staat op welke manier we inwoners betrekken bij verschillende situaties. In dit project gaat het om een zogenoemde 'verkennende fase'.

Inwoners, ondernemers en andere belanghebbenden konden op 3 momenten meedoen aan de participatie over de agenda toekomst buitengebied:

- Inventariseren van ideeën, wensen en kansen: 10 juni – 14 juli 2024
  Het doel van deze participatie is om ideeën, kennis en ervaringen uit de omgeving toe te voegen en hiermee de kwaliteit van de agenda toekomst buitengebied te verhogen. Inwoners, ondernemers en andere belanghebbenden dachten mee. Ze brachten hun ideeën, wensen en kansen in over de toekomst van het buitengebied.

  De hoofdvraag in de participatie was: "*Wat vindt u belangrijk en nodig voor de toekomst van het buitengebied?* Wat gaat goed? Wat kan beter?"
  Participanten gaven dit aan voor de volgende thema's:
  - Landbouw, natuur en landschap
  - Recreatie en cultureel erfgoed
  - Mobiliteit
  - Leefbaarheid (wonen, voorzieningen en economie)
  - Energie

Wij hebben gekozen voor 5 thema's, zodat de participanten tijdens de bijeenkomsten over meer onderwerpen konden participeren.

In deze fase organiseerden we 3 participatievormen:

- Op 10 juni 2024 was er een fysiek werkatelier voor inwoners en ondernemers die hun ideeën, wensen, kansen via verschillende thema-gesprekstafels kenbaar maakten.
- Op 19 juni 2024 was er een fysieke gebiedsconferentie voor organisaties die actief zijn in het buitengebied van Houten die hun ideeën, wensen, kansen via verschillende thema-gesprekstafels kenbaar maakten. Ook konden zij aangeven welke plannen zij zelf hebben.
- Houtenpraatmee: het online participatieplatform van gemeente Houten. Hier gaven inwoners, ondernemers en andere belanghebbenden hun ideeën online aan op een digitale kaart.

- Aanvullen van ideeën: 20 augustus – 8 september 2024
  In deze fase vulden inwoners, ondernemers en andere belanghebbenden de ingediende ideeën aan met extra informatie, verdieping en van extra inhoud. De bijdragen die in de eerste fase werden opgehaald tijdens de fysieke bijeenkomsten voegden we toe aan het platform, zodat deze ideeën ook konden aangevuld worden. De participatievraag bleef hetzelfde als in de eerste fase.

In deze fase reageerden participanten via het online participatieplatform van gemeente Houten Houtenpraatmee. Participanten die aanwezig waren bij de eerdere fysieke bijeenkomsten informeerden we hierover apart via mail.

- Reageren op concept agenda buitengebied: 26 september – 6 oktober 2024
  Dankzij alle inbreng van fase 1 en 2 wisten we wat alle betrokkenen belangrijk vinden. Op basis daarvan stelden we de concept agenda toekomst buitengebied samen. In deze participatiefase gaven inwoners, ondernemers en andere belanghebbenden aan of alle inbreng van fase 1 en 2 op een juiste manier is vertaald naar de concept agenda.

  In deze fase reageerden participanten via het online participatieplatform van gemeente Houten Houtenpraatmee. Participanten die aanwezig waren bij de eerdere fysieke bijeenkomsten informeerden we hierover apart via mail.

3. Communicatie: ondersteuning voor de participatie

In deze verkennende fase kozen we voor een toegankelijke insteek in de participatie en communicatie. De communicatie had als doel om inwoners, ondernemers en andere belanghebbenden in een vroeg stadium te betrekken bij de toekomst van het buitengebied. Dit deden we door te vragen of ze hun ideeën en wensen over wat ze belangrijk vinden, wilden delen. Om inwoners, ondernemers en andere belanghebbenden te bereiken, kozen we voor de inzet van offline en online communicatiemiddelen. We maakten hierbij onder meer gebruik van een video, social media, online advertentie, website, online participatieplatform 'Houten praat Mee', bijeenkomsten, gemeentenieuws en persoonlijke mails. Om jongeren te bereiken, zetten we Instagram in en een Reel op Instagram.

4. Bereik participatie

- Inventariseren van ideeën
  Tijdens het fysieke werkatelier van 10 juni 2024 voor inwoners en ondernemers waren er ongeveer 70 personen aanwezig in de leeftijdscategorie 40 tot 70 jaar die vooral wonen in het buitengebied en enkele jongeren.
  Tijdens de fysieke gebiedsconferentie op 19 juni 2024 voor organisaties die actief zijn in het buitengebied van Houten waren er ongeveer 50 personen aanwezig.
  Op Houtenpraatmee werden 148 ideeën ingediend van inwoners die wonen in het buitengebied en in de kern van Houten.

- Aanvullen van ideeën
  Op Houtenpraatmee werden 68 reacties geplaatst op de opgehaalde ideeën uit de fase 'inventariseren van ideeën'. De ideeën uit de fysieke bijeenkomsten waren in deze fase ('aanvullen van ideeën') ook toegevoegd aan het online participatieplatform.

- Reageren op concept agenda
  Op Houtenpraatmee plaatsten 12 participanten een reactie op de concept agenda. Het overgrote deel van de participanten woont in het buitengebied, anderen wonen in het centrum, Polders en Mossen. Ook ontvingen we nog 7 reacties via mail.

5. Wat zijn de kaders voor participatie?

In het laatste kwartaal van 2024 neemt de gemeenteraad een besluit over deze agenda.

Na de besluitvorming beoordelen we de opbrengsten van deze verkennende participatie op relevantie en haalbaarheid. Een bijdrage moet wel passen binnen de kaders en de ambities. Met kaders bedoelen we eerder vastgestelde visies, beleidsdocumenten of convenanten. Ook houden we rekening met regionaal en landelijke opgaven. Na de verkennende participatie zijn de ambities als volgt omschreven:

Thema	Lokale ambitie
Landbouw, natuur en landschap	Behouden van groen en agrarische karakter van het buitengebied. Stimuleren van het agrarisch natuurbeheer. De ondergrond is bepalend voor de ontwikkeling.

Recreatie en cultureel erfgoed	*Recreatie*: Toegankelijk en leefbaar maken van de groene, landelijke en cultuurhistorische kwaliteiten. Dat is balanceren tussen aantrekkelijkheid voor recreanten en leefbaarheid voor bewoners. *Erfgoed*: Behouden, beschermen en leefbaar maken.
Mobiliteit	Bereikbaar en verkeersveilig. Infrastructuur aanpassen op gewenste ontwikkelingen. Verbeteren van de toegankelijkheid en veiligheid bieden voor fietsers en voetgangers.
Leefbaarheid (wonen, voorzieningen en economie)	*Voorzieningen*: Behouden en versterken. Ontwikkelingen sluiten aan bij het landelijke en dorpse karakter. *Wonen*: Waar mogelijk extra woningen toevoegen die passen bij het dorpse karakter van het buitengebied. *Economie*: Ondernemers ondersteunen bij de landelijke transitie in de landbouw. Dit om het toekomstperspectief te behouden en versterken.
Energie	Streven naar energieneutraal in 2040. Eerlijke verdeling tussen lusten en lasten.

Na de besluitvorming koppelen we via Houten Praat Mee aan de participanten terug of hun bijdrage is aangenomen, afgewezen of in overweging is genomen. We zij hier zo transparant mogelijk in. In overweging betekent dat het op dat moment nog onduidelijk is of invulling aan de bijdrage te geven is. Is de bijdrage afgewezen, dan geven we de reden voor afwijzing aan.

6. Participatielogboek

Het participatielogboek is een korte samenvatting van de ontvangen bijdragen.

6.1 Samenvatting ontvangen ideeën en aanvullingen

Participanten pleiten voor een duurzame en natuur inclusieve invulling van het buitengebied van Houten. Er is veel steun voor verschillende vormen van duurzame landbouw en veeteelt. De lokale gemeenschappen willen betrokken zijn en de opbrengsten worden lokaal gebruikt. Het concept van Herenboeren, waarbij inwoners samen een boerderij beheren, noemen participanten meerdere keren als een positief voorbeeld.

Verkeersveiligheid is een ander belangrijk thema. Er zijn zorgen over hard rijden en zwaar verkeer op smalle wegen zoals de Tuurdijk en er is vraag naar meer en veiligere fietspaden.

Natuur en recreatie werden ook vaak genoemd. Participanten willen meer onverharde wandelpaden, behoud van cultureel erfgoed en het stimuleren van biodiversiteit door bijvoorbeeld bloemrijke graslanden.

De energietransitie vraagt ook om aandacht, met suggesties voor zonne-energie op daken en het toestaan van miniwindmolens. Participanten benadrukken het belang van lokale energieopwekking voor lokale gebruikers.

Tot slot willen participanten de landelijke en rustige uitstraling van het gebied het liefst behouden. Dit met respect voor bestaande rode contouren (huidige bebouwde kom) en zonder overmatige bebouwing buiten de huidige bebouwde kom.

6.2 Samenvatting ontvangen ideeën en aanvullingen per thema

<u>Landbouw, natuur en landschap</u>

Belangrijk voor dit thema: buitengebied van Houten ontwikkelen op een manier die zowel de natuurlijke omgeving als de lokale gemeenschap ten goede komt, met een focus op duurzaamheid, biodiversiteit, natuur inclusieve landbouw en lokale voedselproductie.

- biologische en circulaire landbouwmethoden die bijdragen aan een gezonde bodem en biodiversiteit;

- concept van Herenboeren waarbij inwoners samenwerken met boeren om lokaal voedsel te produceren
- versterken verbinding tussen stad en platteland versterken;
- aanmoedigen lokale, eerlijke voedselproductie;
- meer onverharde wandelroutes en klompenpaden om de natuurlijke beleving te vergroten;
- toevoegen van fietspaden om de mobiliteit en veiligheid van fietsers te verbeteren;
- respecteren van de rode contouren om het open karakter van het gebied te behouden;
- stimuleren van de biodiversiteit, eventueel in combinatie met kleinschalige woningbouw of het veranderen van de agrarische bebouwing;

Recreatie en cultureel erfgoed
Belangrijk voor dit thema: evenwichtige balans tussen recreatie, natuurbehoud en het vieren van cultureel erfgoed. Duurzaamheid en lokale betrokkenheid staan hierbij centraal.

- behouden en ontwikkelen van het landschap en de historische waarden met meer belevingsmogelijkheden voor UNESCO Werelderfgoed Hollandse Waterlinies;
- verbeteren recreatiemogelijkheden voor inwoners en bezoekers
- stimuleren kleinschalige recreatie ;
- verbeteren wandel- en fietspaden;
- respecteren historische waarden in het gebied;
- versterken natuurlijke en culturele kenmerken van het gebied;
- thema water verbinden met recreatie en natuurontwikkeling;
- meer onverharde wandel- en klompenpaden met bomen
- een fiets- en voetgangersbrug over het Amsterdam Rijnkanaal

Mobiliteit
Belangrijk voor dit thema: verbeteren verkeersveiligheid, stimuleren van fietsgebruik, beperken van overlast door gemotoriseerd verkeer, aandacht voor fietsers en voetgangers, duurzaamheid.

- meer en veiligere fietspaden;
- aanpakken van hardrijdend verkeer;
- verkeersdruk;
- verbeteren infrastructuur om deze aan te laten sluiten bij de groei van het gebied;
- creëren van een veiligere omgeving voor kinderen en voetgangers;
- verminderen van de impact van gemotoriseerd verkeer op de natuur en leefomgeving;
- gebruik van openbaar vervoer;
- mogelijkheden voor elektrische bussen;
- betere fietsinfrastructuur en ontsluiting van het eiland met de fiets.

Leefbaarheid: wonen, voorzieningen en economie
Belangrijk voor dit thema: het creëren van een goede balans tussen wonen, voorzieningen en economische activiteiten die duurzaamheid, natuurbehoud, lokale betrokkenheid en verkeersveiligheid bevorderen. De aandacht ligt op het versterken van de lokale gemeenschap door initiatieven die bijdragen aan een gezonde leefomgeving en economie, zoals biologische landbouw, veilige mobiliteit, recreatie in de natuur en kleinschalige woningbouw die past binnen de landschappelijke kwaliteiten van het gebied.

- Duurzame en biologische landbouw: belang van duurzame, biologische en circulaire landbouwmethoden die bijdragen aan de lokale gemeenschap en de biodiversiteit verhogen.
- Verkeersveiligheid en mobiliteit: zorgen over de verkeersveiligheid, met name voor fietsers en voetgangers, en de wens voor betere infrastructuur zoals fietspaden en verkeersmaatregelen.
- Recreatie en natuur: het buitengebied van Houten biedt kansen voor recreatie en het versterken van de natuur, zoals door het aanleggen van meer onverharde paden, het respecteren van rode contouren om het open karakter te behouden, en het creëren van nieuwe natuur
- Economische ontwikkeling: wens voor lokale economische ontwikkeling die past binnen de duurzame visie van het gebied, zoals lokale voedselproductie en kleinschalige bedrijvigheid die de leefbaarheid en economie ten goede komen
- Woningbouw: kleinschalige woningbouw die past binnen de bestaande structuur en het landschap respecteert, waarbij de nadruk ligt op duurzaamheid en integratie met de omgeving.

Energie
Belangrijk voor dit thema: duurzaamheid, lokale betrokkenheid en integratie met natuurbehoud. Hierbij is het zoeken naar manieren om de energietransitie te realiseren met respect voor het landschap en de leefomgeving van Houten.

- duurzaam en lokaal opwekken van energie met respect voor de natuur en het landschap;
- stimuleren van zonne-energie op daken;
- toestaan van miniwindmolentjes;
- combineren van energie-opweklocaties met andere grondgebonden functies zoals natuur en zonnevelden;
- energie opwekken binnen de bebouwde kom;
- minimaliseren van het opofferen van grond in het buitengebied;
- verzwaren van het energienetwerk om ontwikkelingen die lokaal plaatsvinden te ondersteunen en het oplossen van netcongestie;
- opbrengsten van energie ten goede te laten komen aan de bewoners.

6.3 Samenvatting reacties concept agenda toekomst buitengebied

We zien dat er een breed scala aan ideeën en zorgen leeft onder de inwoners en belanghebbenden. De focus ligt op het verduurzamen van de landbouw, het verbeteren van de verkeersveiligheid, het stimuleren van lokale voedselproductie en het verhogen van de biodiversiteit. Er is veel steun voor biologische en circulaire landbouw, zoals blijkt uit de positieve reacties op Herenboeren-initiatieven.

Thema's in volgorde van belangrijkheid volgens participanten:

- natuur, ondergrond en landschap
- agrarische sector
- wonen
- leefbaarheid
- recreatie
- mobiliteit
- energie

Aandachspunten:

- Agrarische sector
  - Nieuwe landbouwinitiatieven – zoals gemengde agrarische bedrijven die werken zonder kunstmest en chemische bestrijdingsmiddelen - mogelijk blijven maken om op een duurzame manier te blijven boeren.
  - Eiland van Schalkwijk profileren als duurzame voedselvoorziener voor Houten en regio.
  - Aanleggen blue zone
  - Geen doelen over extensiveren agrarische sector
  - Aan de slag met klimaatadaptatie
- Natuur, ondergrond en landschap
  - Aan de slag met klimaatadaptatie
  - Bescherming van fauna door wildtunnels, vleermuiskasten
- Recreatie
  - Hoe zorgen we voor een aantrekkelijk buitengebied in combinatie tot kunst en cultuur?
  - Hoe zorgen we voor het beperkt houden van evenementen en feesten?
  - Aandacht voor kleinschalige horeca
  - Aanleg fiets/wandelpaden langs de Trip
  - Verwijsborden langs en naar fiets-/wandelpaden en cultuurhistorische plekken
- Wonen
  - Kansen voor het realiseren van een 'Straatje of buurtje er bij' wat een positieve bijdrage levert aan de woningbouwopgave en de leefbaarheid / vitaliteit van de dorpen.
  - Woonmogelijkheden voor jongeren en senioren
- Mobiliteit
  - Verkeersveiligheid en -drukte in 't Goy
  - Autoluw maken Jonkheer Ramweg in Schalkwijk en omleiden doorgaand verkeer buiten het dorp.
  - Behoud de Spoorlaan in Schalkwijk als mooi groen parkachtig laantje. En geef dit een beschermde status.
  - Onderzoek haalbaarheid fietsbrug vanuit Elpad naar gebied binnen de rondweg

- Aansluiting belbus op streekvervoer